

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
דני דנון
אריאל קלנר
יעקב אשר
דן אילוז
בועז ביסמוט
שלום דנינו
אלי דלל
מיכאל מרדכי ביטון
חנה אתי עטייה
מאיר כהן
אוריאל בוסו
דוד אמסלם
ינון אזולאי

מצטרפים : חברי הכנסת
מטי צרפתי הרכבי
משה סעדה

פ/25/2909

הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון – תחומי אזורי פיתוח א'), התשפ"ג–2023

1. תיקון התוספת השנייה
בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט–1959,¹ בתוספת השנייה, בחלק א', בפסקה (3), בסופה יבוא "או אזורי תעשייה מרחביים בתחומי יישוב עירוני שאינו מועצה אזורית, שבו רמה חברתית כלכלית נמוכה לפי אשכול 1 עד 5, ואשר משויך לאשכול פריפריאליות 1 עד 6 של רשויות מקומיות לפי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; לעניין פסקה זו, "יישוב עירוני" – כהגדרתו בסעיף 11 לפקודת מס הכנסה²."

דבר הסבר

חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט–1959 (להלן – החוק), קובע, בין היתר, את זכאותם של מפעלים

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 234.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

באזורי פיתוח א' כהגדרתם בחוק (להלן – אזור פיתוח א'), לקבל מענק השקעה והטבות המס. זאת, במטרה לעודד השקעות הון ויוזמה כלכלית לשם פיתוח כושר הייצור של משק המדינה, שיפור יכולתו של המגזר העסקי להתמודד בתנאי תחרות בשווקים בין-לאומיים ויצירת תשתית למקומות עבודה חדשים ובני קיימא.

התוספת השנייה לחוק קובעת את ההגדרות של רשויות מקומיות ואזורים הזכאים להיכלל בתחומי אזורי פיתוח א', וכולל בין היתר את אזורי התעשייה המרחביים בתחומי מחוז הצפון, מחוז הדרום והעיר ירושלים. אולם בנפת אשקלון (שהינה חלק ממחוז הדרום), נקבע שרק אזורי תעשייה מרחביים בתחומי הרשויות המקומיות שבהן המדד החברתי-כלכלי הוא 1 עד 4, או שהיו ברמה זו בתחילת חודש יולי 2015, ואשר שיעור האבטלה שבהן גבוה משיעור האבטלה הממוצע של מחוז דרום יהיו אזורי פיתוח א'.

ביום 22 בדצמבר 2020 אישרה הממשלה את החלטה מס' 658 שעניינה "תכנית לחיזוק העיר אשקלון ותיקון החלטות ממשלה" (להלן – החלטה 658). במסגרת סעיף 10 להחלטה זו הונחו שרי האוצר והכלכלה לתקן את התוספת השנייה לחוק, כך שאזורי התעשייה המרחביים בעיר אשקלון יכללו באזור פיתוח א' בהוראת שעה למשך שנתיים. זאת, נוכח האיום הביטחוני הייחודי שחל על העיר אשקלון, בהתאם לחוות הדעת של הגורמים הביטחוניים הרלוונטיים, כפי שפורט בהחלטה 658 על יסוד האמור ובשים לב לכך שהעיר אשקלון מצויה ברמה חברתית כלכלית 5.

תוקף הוראת השעה הוארך עד תאריך 15.2.2023 בשל סעיף 38 לחוק יסוד הכנסת. יצוין כי רק מפעל אחד, שכבר היה קיים בעיר אשקלון טרם התיקון, זכה להטבה, וזאת בשל עיכובים רבים בביצוע החלטה 658 ובהליכי הקצאת קרקעות לתעשיות חדשות שביקשו להעתיק את משרדיהם לעיר אשקלון לאור החלטה 658.

יוצא אפוא, שדווקא כעת, כשהליך הקצאת הקרקעות כאמור על ידי משרד הכלכלה עתיד להסתיים, הטבת חוק עידוד השקעות הון פגה. פקיעת ההטבה עשויה לגרום לחברות הרבות שביקשו להעתיק את משרדיהם לעיר אשקלון, לא להגיע. למעשה תכלית החלטה 658 אינה מתממשת.

על העיר אשקלון ישנם איומים ביטחוניים ייחודיים ויוצאי דופן ברמתם. איומים אלו באים לידי ביטוי בחוות דעת של צה"ל ומשרד הביטחון בהחלטות ממשלה מס' 4865, 658 ו-1278. חוות דעת אלו אפשרו לממשלה להכריז על העיר אשקלון אזור עדיפות לאומית.

על אף העובדה שבזמן הוראת השעה הטבת המס כמעט לא יושמה ועל אף המצבה הביטחוני הייחודי, החל מתאריך 15.2.2023 העיר אשקלון תשוב להיות מוחרגת מההגדרה של אזורי פיתוח א' בחוק לעידוד השקעות הון.

לפיכך, מוצע לקבוע מחדש את הוראת השעה תוך קביעה שיישוב עירוני ברמה חברתית כלכלית 1-5 והמשויך לאשכול פריפריאליות 1-6 יכללו בהגדרה של אזורי פיתוח א', כך שאזורי התעשייה המרחביים בעיר אשקלון יכללו גם בהגדרה זו.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ז באדר התשפ"ג (20.03.2023)